

Politisk brevskrivning

OFFENTLIGT verksamma personer får många brev och är mer eller mindre tvungna att besvara dem, det är ett förhållande som ofta berörs i handböcker om demokratisk politik. Dels skriver folk för att begära fördelar och upplysningar; detta slags post framställs sedan länge som en börda för demokratiska politiker i länder som USA, England och Frankrike. Dels skriver de helt enkelt för att deklarera förtroende och sympati — eller i mindre utsträckning kritik — och för att uttrycka sin mening i aktuella frågor. I Amerika har denna form av brevskrivning alltid haft stora proportioner och särskilt gällt presidenten, nationens talesman framför andra. Under Franklin Roosevelts tid fick den politiska brevskrivningen dittills oanad omfattning. I Roosevelts arkivet bevaras femton miljoner brev från privatpersoner. Under sin första vecka som president mottog Roosevelt 450 000 meddelanden från allmänheten. Den följande tiden var den genomsnittliga dagliga posten 5 000—8 000 telegram och brev, för att i kritiska skeden mångdubblas. Denna fantastiska produktion har — jämte politisk brevskrivning över huvud taget — analyserats i ett nyss utkommet, synnerligen klarläggande arbete av sociologiprofessorn Leila A. Sussmann, *Dear FDR, A Study in Political Letter-Writing* (The Bedminster Press).

Att Franklin Roosevelt blev banbrytare på området berodde delvis på tillfälligheter. Då Roosevelt 1912 för andra gången kandiderade till statssenaten i New York fick han tyfoidfeber: tal, besök på skilda platser, de övliga handskakningarna måste i stor utsträckning inställas, och i samråd med sin legendariske presssekreterare Louis M. Howe beslöt Roosevelt att ersätta denna trafik med brev och uppmaningar till väljarna att skriva brev. Då han senare, år 1921, drabbades av barnförlamning blev brevskrivningen och brevläsningen under årtal den huvudsakliga propagandafunktionen. Den blev ett moment i Roosevelts under presidenttiden fullföljda public relation-verksamhet, vid sidan av de talrika presskonferenserna, resorna och brastalen i radio. Presidenten fick till stor del sin ställning som folktribun genom posten. Vad han önskade var att vinna röster genom kontakten med allmänheten, att få reda på folks uppfattning för att kunna forma och framför allt populärt formulera sin politik och för att genom brevskrivarna och den opinion de förutsattes representera öva påtryckningar på kongressen och partiorganisationerna. Ju flera brev presidenten skrev, desto flera mottog han — själva förhål-

Den politiska brevskrivningen — främst under Franklin Roosevelts presidenttid — belyses av den amerikanska sociologiprofessorn Leila A. Sussmann i ett nyutkommet arbete, som Herbert Tingsten här anmäler. På bilden: Franklin Roosevelt med sina två kvinnliga sekreterare.

landet att man skrev till honom och fick svar blev en grundval för hans popularitet.

En väldig apparat stod till Roosevelts förfogande för dessa uppgifter. Alla brev samlades och blev systematiskt uppdelade efter ämnen och syfte. Några tiotal brev läste presidenten själv varje dag. Ett halvt dussin "dikterare" och 40—50 maskinskriverskor skötte besvarandet av breven. De som dikterade svarsbrev var tränade i att bruka samma varma och intima ton som deras chef excellerade i och att genom skilda grepp ge intrycket att brevet var "personligt"; framför allt gällde det att individualisera breven, att i varje brev införa några ord som anknyt till adressatens förhållanden — hans familj, hans yrke, hans hemort. På detta sätt blev presidentbrev klenoder, och miljoner amerikaner måste ha trott att presidenten läste deras brev och kanske rent av själv skrev svaren.

Roosevelt var nydanare även såtillvida som han i kritiska lägen ofta, särskilt i sina brastal, uppmanade folk att skriva brev och uttala sin mening i den behandlade frågan. Det är väl begripeligt att massor av människor, ibland hundratusenden, reagerade på denna uppmaning och i regel svarade på det sätt som presidenten antytt vara lämpligt. Men trots det lätt bedrägliga i detta spel blev resultatet en tillgång för presidenten: han vann inte bara skenbart utan också reellt anhängare för sin politik och fick sedan nya anhängare — och ökat inflytande på kongressen — ge-

nom att hänvisa till den överväldigande anslutning hans appeller fått.

Genom Roosevelts exempel har, av en mängd stickprov att döma, den politiska brevskrivningen fått vida större betydelse än tidigare i amerikansk politik. Kongressrepresentanternas i princip av staten bekostade sekretariat har vuxit, man får mer brev och svarar mera genomgående och personligt på breven. Politikerna betygar att breven är den viktigaste källan för deras uppfattning om opinionen (i hela landet eller i staten eller i valkretsen). Även om de flesta brev är gillande och uppmuntrande, ger de i allmänhet en bild av vad folk tänker på, vilka sidor av en fråga som intresserar, vilka problem man önskar aktualisera. Från en synpunkt är breven, sägs det, viktigare än valen och opinionsundersökningarna; de röstande och de som besvarar en opinionsfråga är till stor del ganska likgiltiga, men brevskrivarna är — om de skriver individuellt och inte bara undertecknar av organisationer spridda cirkulärbrev — extra intresserade och kan därför antas vara relativt goda opinionsbildare.

I Sverige finns, såvitt jag vet, ingen studie över denna art av

politisk brevskrivning. En del uppgifter och erfarenheter tyder på att brevskrivningen är föga utvecklade och att de mera aktiva skribenterna inte är särskilt kvalificerade. Genom massmedia stimuleras emellertid kontaktbehovet mellan allmänheten och de ledande, och det är möjligt att även hos oss brevskrivningen växer som en metod för ömsesidig påverkan och, vad de styrande eller på något område ledande angår, som ett medel att bli kända och i bästa fall omtyckta.

HERBERT TINGSTEN